

Transportomkostningerne blevne en grimme ringe Del af Værdien, medens selve Produktionsomkostningerne paa Stedet nu ere det, der væsentlig bestemmer Kornets Værdi. Men der er ingen Grund til at tro, at Kornet i Fremtiden vil kunne produceres billigere, end det produceres nu, tværtimod er der al Grund til at tro — og vi kunne sige det med komplet Visshed, naar vi se langt ud i Tiden — at Kornets Produktionsomkostninger paa det Sted, hvor det kommer fra, ville stige, og de kunne ikke forandres. Naar vi tale her om vort Land som det Sted, hvorhen Kornet skal sendes, saa ere jo disse Forsendelsesomkostninger, som maa lægges til, blevne saa lave, at selv om vi nu tænkte os Forbedringer i Kommunikationsmidlerne, saaledes at Transportomkostningerne bleve endnu mindre, saa kan, da de ere saa smaa, som de nu ere, dette mindre kun blive saa lidt, at det i meget uvæsentlig Grad vil kunne indvirke paa Kornets Priser hos os. Det er noget, alle D'hr. ville kunne forstaa. Der er derfor aldeles ingen Grund til at antage, at Kornet skulde tabe i Værdi, men der er al mulig Grund til at antage, at det maaske i nogle Aar — hvor længe kan man ikke sige med Bestemthed — nogenlunde kan blive staaende, hvor det nu er, men De kunne være overbeviste om, at det skulde være mærkeligt, hvis det ikke indtraadte inden disse 25 Aar, som der er Tale om i Lovforslaget, at Kornet steg og det temmelig betydeligt.

Det tredje Hovedpunkt, med Hensyn til hvilket mit Lovforslag intet indeholdt af samme Art som dette Lovforslag, er Bestemmelsen om, at Tienden fuldtændig skal ophøre om 25 Aar, og derved altsaa hele det Forhold indtræde, som den ærede Minister omtalte, hvorved Statskassen vilde blive bebyrdet i en ganske overordentlig Grad. Jeg har ikke gjort nogen Beregning over dette, saaledes som den højtærede Finansminister, jeg har nøjedes med i Gaar at tænke mig lidt om og danne mig et Skøn. Og at dette Skøn ikke har været saa galt, vil se netop de Tal, som den ærede Finansminister fremkom med. Jeg gif nemlig ud fra, at Statskassen i sin Tid vilde komme til at bære en Merudgift af henimod 6 Mill. Kr., til Dækning af hvilken man ikke havde nogen som helst Indtægt, og det vilde jo omtrent, som den ærede Finansminister omtalte, ækvivalere, at man øjeblikkelig tog omtrent 40 Mill. Kr. ud af Statskassen. En saa grandios Bestemmelse kunde det aldrig falde mig ind og har det aldrig nogen Sinde i de Aar, jeg har siddet her, kunnet

falde mig ind at indbringe her i Tinget. Vil man have en saadan Bestemmelse, maa man sandelig sørge for at staffe Statskassen Dækning. I det hele taget kan jeg ikke lade være at udtale her, at man siger, hver Gang der er Tale om noget, det være stort eller smaat, rimeligt eller urimeligt: „Det gør ikke noget, Statskassen kan betale“. Det er dog paa Tide, at ikke alene Rigsdagsmændene, men ogsaa Bælgerne, ja hele Landets Beboere komme til at forstaa, at Statskassen er ikke et Kar, som bliver fyldt af ingenting, men den er slet ikke andet end en Fællestasse, og naar Statskassen skal yde noget, saa maa den ogsaa have Indtægter, som den ikke kan faa andet Sted fra end fra Statsborgerne. Det at trække paa Statskassen er i Virkeligheden at trække paa sig selv. Statskassen kan ikke fyldestgøre noget som helst, uden at den faar tilsvarende Indtægter, som ikke kunne komme fra andre end fra Statsborgerne. Dette turde maaske være tilstrækkeligt; indlade mig paa Enkeltbeder i Lovforslaget vil jeg ikke, og jeg behøver det heller ikke. Jeg tror saaledes at have værget mig imod, at det Forslag som jeg i sin Tid udarbejdede, og som kan have været mangelfuldt nok — det er jo ikke saa ganske let for et enkelt Medlem uden andre Hjælpemidler end sine egne Kundskaber at udarbejde et saadant Lovforslag — ingen lunde er af en saadan Art og Beskaffenhed, at det kan sammenlignes med det, der foreligger.

Berutsen: Efter de mange Angreb, der nu ere rettede paa det foreliggende Forslag, kan jeg fatte mig i stor Korthed. Det har for Resten været mig noget vanskeligt at komme til Klarhed over, hvad der egentlig har været Forslagsstillereis Mening ved at fremsætte det foreliggende Lovforslag, om det har været Mening at give os et nyt Diskussions- og Agitationsemne, eller om det har været hans virkelige Hensigt at gennemføre et Lovforslag med det Indhold, det foreliggende Forslag har. Hvis det første har været Meningen, vil jeg dertil svare, at noget saadant har jeg set før. Hvis det sidste har været Tilfældet, at det virkelig har været Forslagsstillereis Ønske og Hensigt at gennemføre dette Lovforslag, er det mig noget vanskeligt at forstaa, hvorledes han vil forlige dette Standpunkt med det Standpunkt, han tidligere har indtaget. Det har jo været det ærede Medlems Standpunkt at betro dette Ministerium saa saa Midler som muligt, helst slet ingen. Men det er jo ikke Klatskinger, det her drejer sig om, det er jo Millioner, man her agter